

Судова влада в Україні

Судова влада України — нарівні з виконавчою та законодавчою гілкою влади є однією з гілок влади відповідно до ст. 6 Конституції України. Органи судової влади здійснюють свої повноваження у межах, встановлених Конституцією України та відповідно до Законів України.

В Україні кожному гарантується судовий захист права спростовувати недостовірну інформацію про себе і членів своєї сім'ї та права вимагати вилучення будь-якої інформації, а також право на відшкодування матеріальної і моральної шкоди, завданої збиранням, зберіганням, використанням та поширенням такої недостовірної інформації.

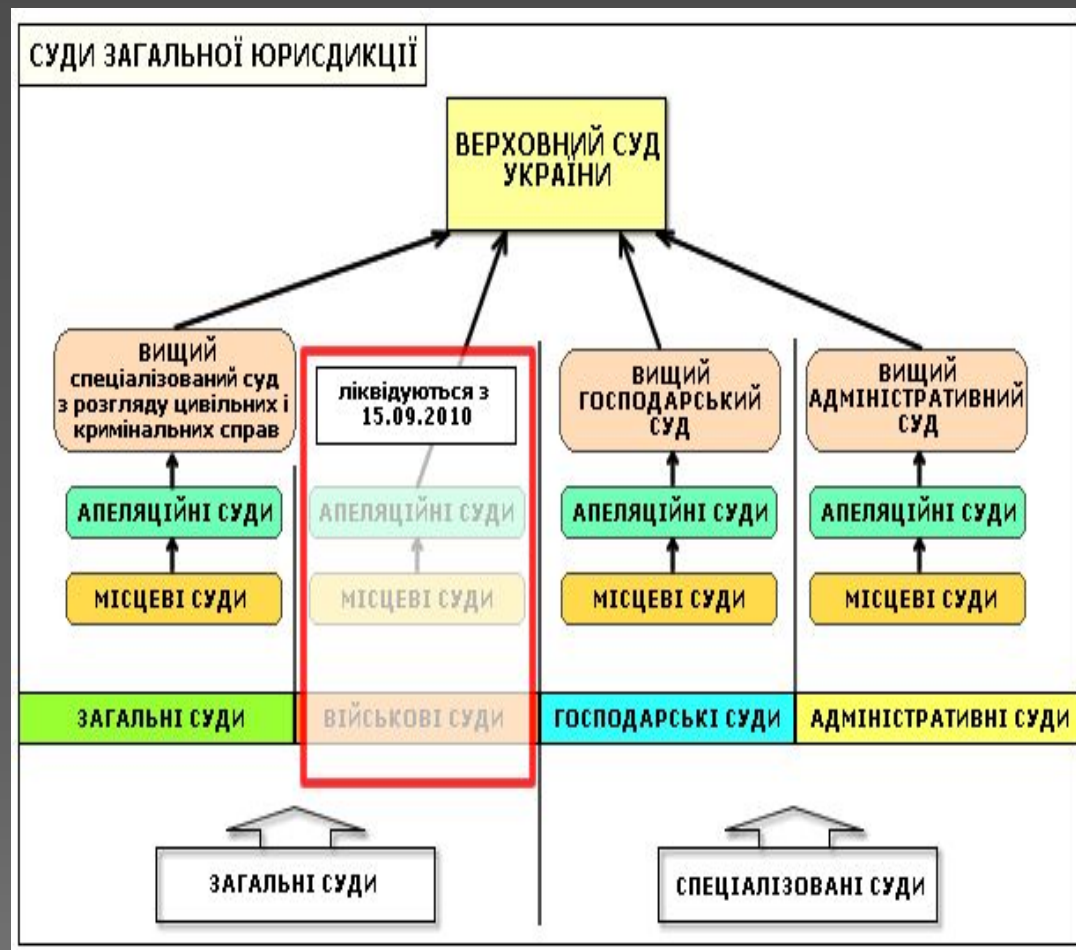

Не допускається створення і діяльність організаційних структур політичних партій в органах виконавчої та судової влади і виконавчих органах місцевого самоврядування, військових формуваннях, а також на державних підприємствах, у навчальних закладах та інших державних установах і організаціях. Заборона діяльності об'єднань громадян здійснюється лише в судовому порядку.

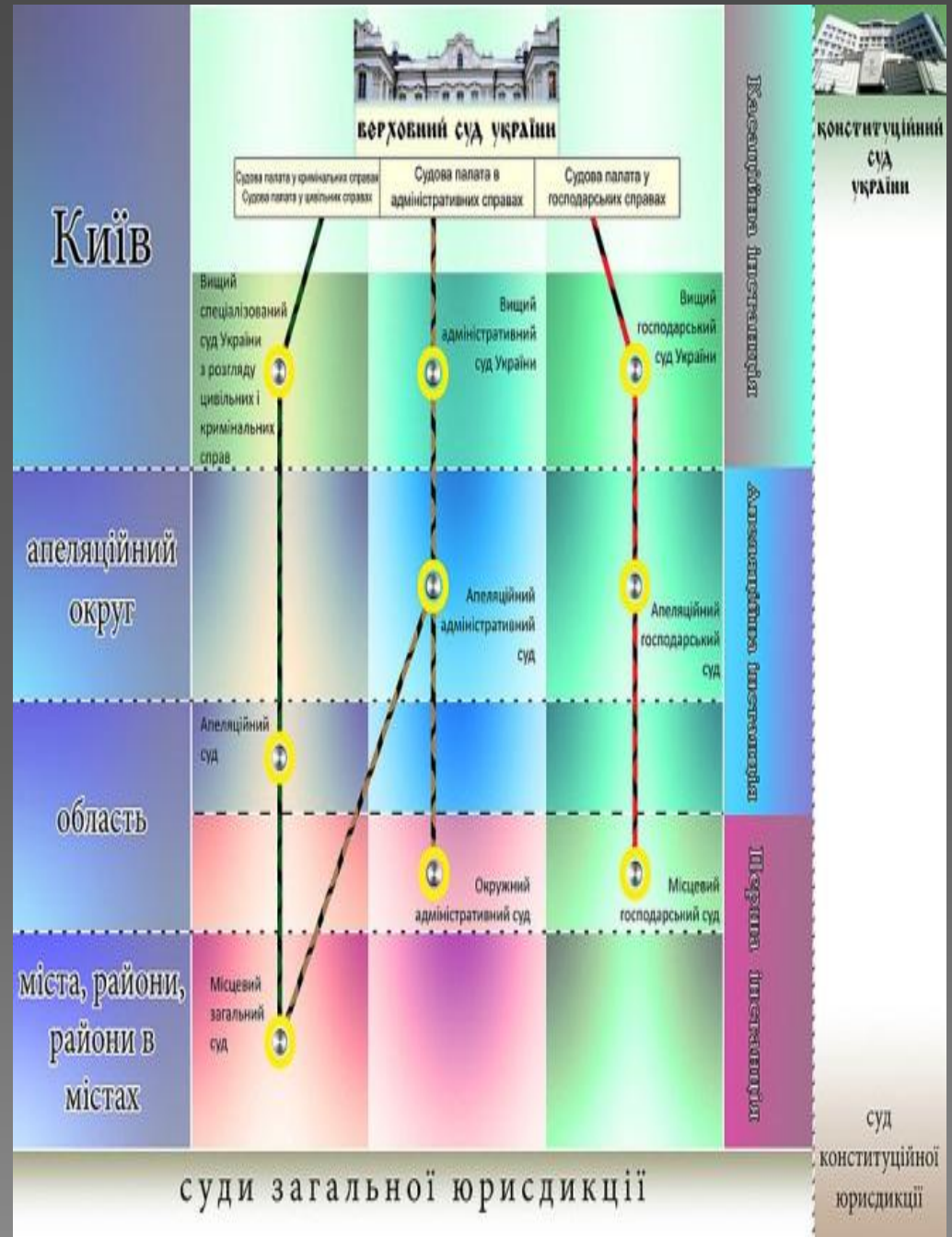
Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Судоустрій, судочинство, статус суддів, засади судової експертизи, організація і діяльність прокуратури, органів дізнання і слідства, нотаріату, органів і установ виконання покарань, основи організації та діяльності адвокатури визначається виключно Законами України.

Судові рішення ухвалюються судами іменем України і є обов'язковими до виконання на всій території України. Суди можуть приймати:

Судова система України становить сукупність усіх судів держави, заснованих на єдиних засадах організації і діяльності, що здійснюють судову владу. Судову систему України складають суди загальної юрисдикції та Конституційний Суд України, який є єдиним органом конституційної юрисдикції. Суди загальної юрисдикції утворюють єдину систему судів, яка складається із загальних і спеціалізованих судів. Третейські суди не входять до судової системи України. Характерними ознаками судової системи України є її пристосованість до адміністративно-територіального устрою, різні рівні провадження, стабільність і єдність.

Конституційний суд

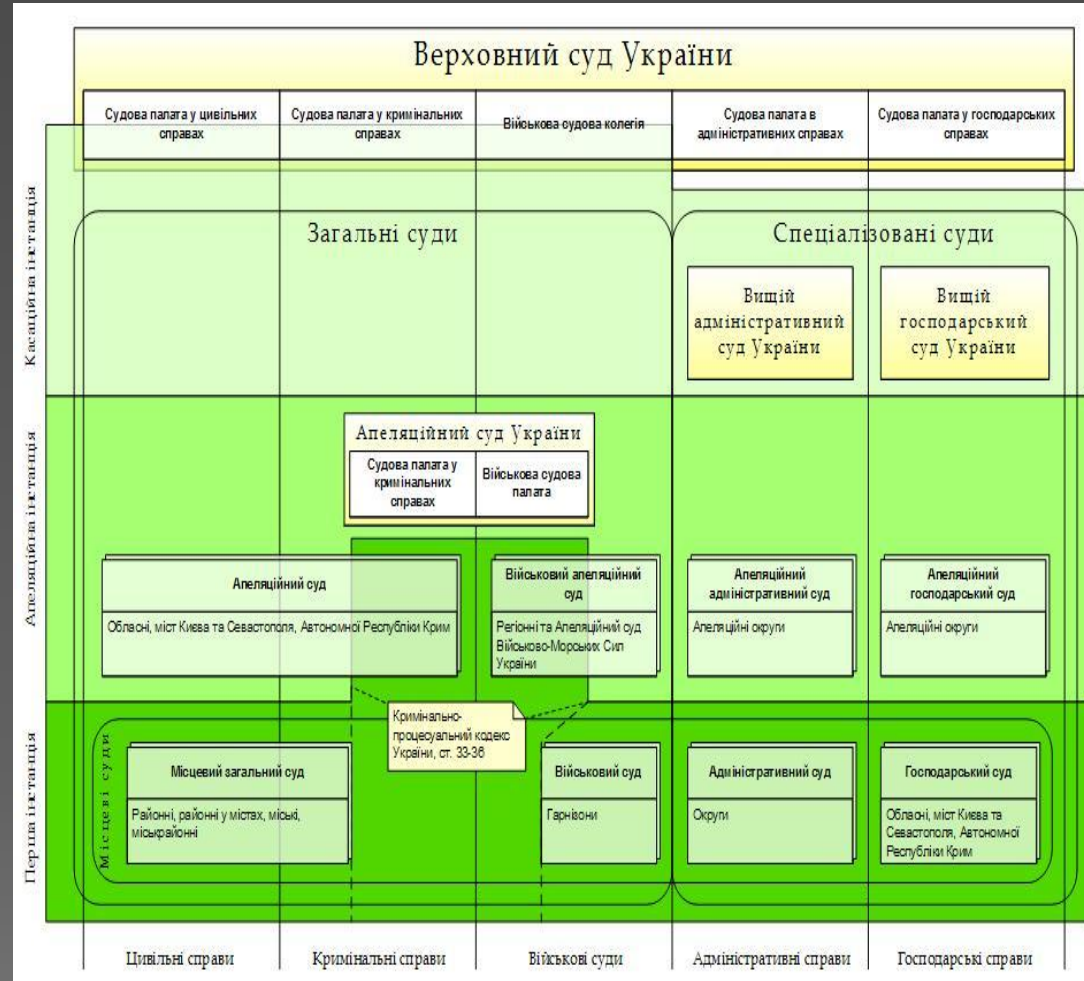
Будівля Конституційного Суду України
Конституційний Суд України є єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні. Конституційний Суд України не входить до системи судів загальної юрисдикції.

Пріоритетним напрямком діяльності Конституційного Суду є здійснення конституційного судочинства в Україні. Втім, це не єдина функція суду, також виділяють функції конституційного контролю та офіційного тлумачення законодавства.

Відповідно до Конституції України та Закону «Про Конституційний Суд України», суд приймає рішення та дає висновки у таких справах:

Вирішення питань відповідності Конституції законів та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

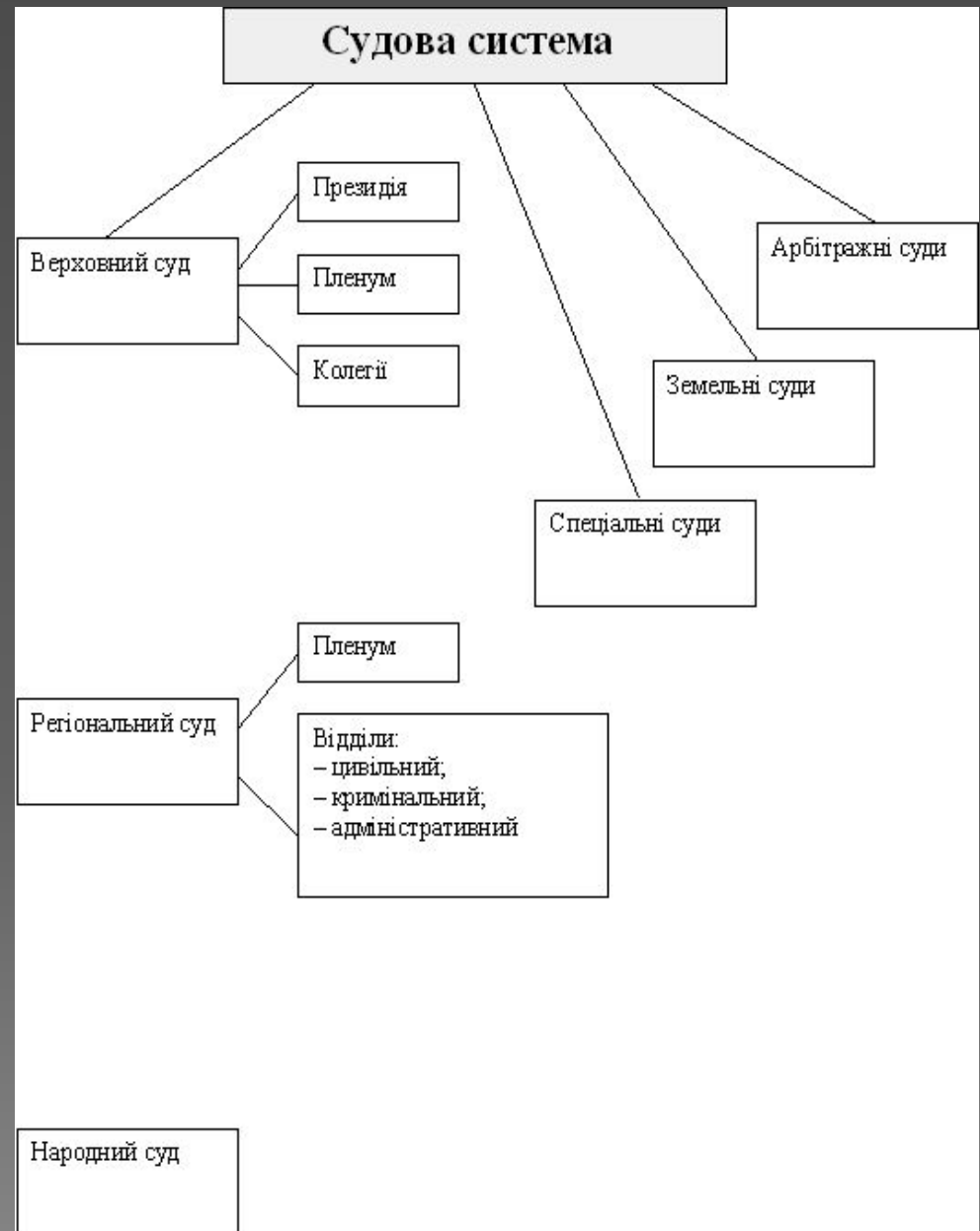
Відповідність Конституції чинних міжнародних договорів України, або тих міжнародних, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість.
Додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в межах, визначених Конституцією.
Видає офіційне тлумачення Конституції та законів України.

Вищий адміністративний суд
До весни 2012 року у Вищому адміністративному суді України було створено та діяло п'ять судових палат. З весни 2012 року діють чотири судові палати.

Основне завдання адміністративного судочинства полягає у захисті прав та законних інтересів особи в публічно-правових спорах від порушень з боку органів влади, органів місцевого самоврядування, їх службових чи посадових осіб. Адміністративні суди розглядають всі справи, пов'язані зі спорами фізичних або юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень, дій чи бездіяльності. Крім цього адміністративні суди розглядають спори, пов'язані із публічною службою, реалізацією повноважень управлінськими суб'єктами. Особлива категорія справ, які розглядають в адміністративному суді — спори, про правовідносини, що пов'язані із виборчим процесом та референдумом.

В Україні дотепер не існувало в завершеному вигляді правового захисту фізичних осіб у відносинах з адміністративними органами. Правовий захист, що забезпечують адміністративні суди, спрямований не на покарання протиправної поведінки, а на поновлення законного стану. Пріоритети адміністративної юстиції полягають у сфері захисту прав громадянина, а не держави, що має сприяти зростанню довіри до судової влади в країні.

Судова реформа

7 липня 2010 р., після числених дискусій та переговорів представників різних політичних сил, Верховна Рада прийняла в цілому Закон «Про судоустрій та статус суддів». Вказаним законом вносяться істотні зміни в судову систему України, зокрема передбачається введення системи вищих спеціалізованих судів по всім галузям юрисдикції: створення Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних та кримінальних справ, в якій разом з Вищим адміністративним судом України та Вищим господарським судом України буде працювати як суд касаційної інстанції.

Реформою ліквідовані військові суди — тепер справи, що мали б розглядатися гарнізонними військовими судами розглядаються судами загальної юрисдикції першої інстанції, а справи, що мали б розглядатися у апеляційних військових судах розглядаються у апеляційних судах загальної юрисдикції. Також реформою різко обмежено компетенцію Верховного суду — він може переглядати рішення Вищих спеціалізованих судів тільки за наявності визначених законом обставин. Склад суддів Верховного Суду України наразі становить 48 суддів.

